

Można przewidzieć, kiedy niedźwiedzie zniszczą pasieki

3 stycznia 2023

Nowe badanie wykazało, że zdjęcia satelitarne pomagają przewidzieć, kiedy niedźwiedzie będą miały mało pożywienia w lesie – moment, gdy ryzyko ataków niedźwiedzi na pasieki osiąga szczyt. Takie prognozy mogą dostarczyć informacji pszczelarzom, kiedy należy najpilniej i skutecznie chronić swoje ule – uważają naukowcy.

Badanie zostało opublikowane w czasopiśmie [„Remote Sensing in Ecology and Conservation”](#). Jest wynikiem współpracy naukowców z Instytutu Ochrony Przyrody PAN i Wydziału Geografii Uniwersytetu Humboldtą w Berlinie. Zostało sfinansowane przez Narodowe Centrum Nauki.

Jak zauważyli autorzy publikacji w przesłanej PAP informacji, jednym z bardziej energetycznych i ważnych pokarmów dla niedźwiedzi brunatnych w strefie umiarkowanej Europy są orzeszki bukowe – małe orzechy, które każdy buk może wyprodukować w tysiącach jesienią, czyli w sezonie, w którym niedźwiedzie muszą jeść ogromne ilości pokarmu, aby zgromadzić zapasy tłuszczu przed hibernacją. Jednak orzeszki bukowe nie zawsze są dostępne w takiej samej ilości. W niektórych latach buki w lesie wydają się synchronizować produkcję, wytwarzając ogromne ilości orzeszków. Jednak w innych latach plony buków są zupełnie zerowe i wtedy niedźwiedzie mają trudności z zaspokojeniem swojego apetytu.

Niedźwiedzie są tak zależne od orzeszków bukowych, że w latach, kiedy drzewa produkują ich bardzo mało, są zmuszone szukać alternatywnego pożywienia.

Nowe badanie przeprowadzone w Karpatach w Polsce wykazało, że w latach bez lub z niewielką ilością orzeszków bukowych wzrastała liczba ataków niedźwiedzi na pasieki. „Średnia

liczba szkód w latach z małą produkcją lub bez produkcji orzeszków bukowych jest dwukrotnie wyższa niż liczba szkód w latach nasiennych- tj. latach z ogromną produkcją orzeszków bukowych” – wyjaśnił Carlos Bautista, główny autor badania, cytowany w komunikacie. „Ta różnica może być nawet 13-krotnie wyższa!” – dodał.

To odkrycie zachęciło autorów do zbadania, czy można przewidzieć, kiedy produkcja orzeszków bukowych będzie niska, a tym samym, kiedy szkody w pasiekach będą częstsze. „Wyraźny wzorzec większej ilości szkód wyrządzonych w pasiekach w latach niskiej produkcji orzeszków bukowych sprawił, iż pomyśleliśmy, że prognozowanie produkcji orzeszków bukowych to dobry pomysł na identyfikację lat, w których konflikty będą prawdopodobnie bardziej intensywne” – wyjaśnił Tobias Kuemmerle, współautor badania. Wykorzystując najnowocześniejsze połączenie satelitarnych pomiarów produktywności lasów, danych meteorologicznych i naziemnych pomiarów produkcji orzeszków bukowych z okresu 14 lat, badanie to z powodzeniem dokonało prognozy, kiedy wyprodukowanych zostanie mało orzeszków bukowych i zdarzy się wiele szkód w pasiekach.

„Według naszej wiedzy jest to pierwsze badanie łączące konflikty między ludźmi a dzikimi zwierzętami z produktywnością lasów mierzoną z kosmosu i na ziemi” – dodał Kuemmerle.

Zdaniem naukowców badanie to może pomóc w redukcji szkód wyrządzanych przez dzikie zwierzęta, które są głównym źródłem konfliktów między ludźmi a zwierzętami. „Większość uli w naszym obszarze badawczym jest niezabezpieczona; tylko nieliczne mają odpowiednie ogrodzenie elektryczne zapobiegające atakom niedźwiedzi. O ile prawdą jest, że w dobrych latach nasiennych buka ochrona pasiek może być nawet niepotrzebna, to oczywiste jest, że wszystkie ule powinny być dobrze chronione podczas złych lat, gdy produkcja orzeszków bukowych jest niska” – wyjaśniła Nuria Selva, współautorka

badania. „Dostarczając tych informacji z wyprzedzeniem, pszczelarze i agencje zajmujące się dzikimi zwierzętami mogłyby naprawdę zmniejszyć straty ekonomiczne i stać się proaktywni w stosowaniu środków zapobiegawczych, gdy są one najbardziej potrzebne” – dodała.

Biorąc pod uwagę aktualną ekspansję zasięgu dużych drapieżników i roślinożerców w Europie, przewidywanie lat naturalnego niedoboru pożywienia może stanowić ścieżkę do zapobiegania szkodom, a także sprzyjać koegzystencji dzikich zwierząt i ludzi – konkludują badacze.

Autorstwo: PAP

Źródło: NaukawPolsce.pl